

har sin Rod hverken i det nye Testamente eller i de ældste Menigheder, men det er et moderne Begreb — hvad enten altsaa man nu har truffet det Rette dermed eller ikke, og hvad enten man maatte træffe det Rette ved at faae den ene eller den anden mere eller mindre heldige Udvikling af den Tanke, der ligger i nærværende Forslag, saa nærer jeg i een Henseende aldeles ingen Frygt og heller ikke den Frygt, som det ærede Medlem for Maribo Amts 2 Valgkreds udtalte, nemlig at der i Henseende til Kjernen af det Mandelige skulde være nogensomhelst Fare oversfor Fritænkteri eller nogensomhelst anden Side; thi de, der have Troen paa den Kraft, der ligger i Troens Inderside, ere ogsaa sikke paa, at det er en Kraft, som er istand til at overvinde Verden, hvadsomhelst der saa for Resten sker.

Men det maa være mig tilladt ved samme Leilighed at sige til den ærede Ordsfører, at naar den ærede Ordsfører talte om, at de virkelig aandedige Kræfter vel skulde vide at seire, han sagde, at de baade skulde seire og vilde seire, da vil jeg dog dertil bemærke, at ikke alt det, som tilsyneladende seirer ved Fleraltets Magt og maaske i en forbigaaende Tid kan have en vis Glæde over sig, ogsaa seirer i højere Forstand. Elige Kjendtegn paa Seir ere ikke afgjørende for mig, Seiren ligger paa et andet Sted; her er Tælen om noget aldeles Vist, hvor man ikke behøver at nære nogensomhelst Frygt.

Jeg kan altsaa rolig se paa et hvilken som helst Forslag i saa Henseende, idet jeg ikke nærer nogen Frygt for, at man derved vil faare denne Interesse; men en helt anden Sag er det dog, at naar man har søgt at trænge tilbunds i en i sig selv vanskelig Sag, vil man ikke være med til, vil man ikke give sin Stemme til Noget, som man tror, er feilagtigt, og derfor vil jeg heller ikke ved denne Leilighed give min Stemme til noget Forslag, som f. Ex. kan blande saadanne Begreber som Menighed og Sogn sammen. Saalænge Sagen ikke foreligger saaledes, saa længe skal jeg nok holde igjen for mit Bedkommende og søge at klare Stillingen udadtil saa godt jeg kan.

Jeg har nu fremsat disse mine Bemærkninger om selve Sagen og skal kun føie nogle enkelte Bemærkninger til, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds har udtalt. Det ærede Medlem udtalte sig om, at hans Bemærkninger vare realistiske, og det vare de i Virkeligheden i een Henseende ogsaa. Han talte nemlig om de forhaandenværende Afstygninger af det kirkelige Liv, om den grundtvigianste Retning og den indre Mission. Vi lovgive ganske vist for de Tilstande, der ere tilstede i det Dødblik, hvori vi lovgive, men man kan dog ganske vist ikke se bort fra, at der i dette som i saa meget andet kan være noget aldeles Forbigaaende. Men det Nea-

listiske kom især frem paa en anden Maade, nemlig hvor det ærede Medlem omtalte politiske Menigheder — forsaavidt de ere politiske, er det ikke nogen Menighed, man er ikke Menighedsmedlem som Politiker; Enhver medbringer vel sin borgerlige Stilling, sin politiske Mening, men som Politiker er man ikke Menighedsmedlem, saa at det at sammenstille den politiske Menighed med den grundtvigianste og den indre Missions Menighed, er en Inddeling, der i mine Dine rigtignok er meget mærkelig, navnlig naar den udtales af et Medlem, der indtager den Stilling, som det ærede Medlem indtager; Det er at se paa Sagen med temmelig materielle Blikke.

Naar den ærede Ordsfører talte om, at der kunde blive Mangel paa, hvad han kaldte „Præstemmer“ og søgte at finde Raad derimod ved at lette Afdgangen, saa siger jeg, at naar den fremskredne Udvikling vil føre dertil, at kun meget Faa ville gaa denne Vej, saa kan det jo godt være, at dette ligger i ganske andre Omstændigheder, i, at der ikke er det rette Forhold i denne Sag (Sturup: Mellem Løn og Arbejde?). Jo, Lønnen er saamænd stor nok i Forhold til det materielle Arbejde, det skal man ikke klage over. Fra den borgerlige Stilling kan der imidlertid være den Tale om Lønningen, men det vil jeg nu ikke komme ind paa, da det hører med til Præstelønningsloven, som ikke ligger for. Ellers kunde jeg sige, at nogle Folk kunde isølge deres borgerlige Stilling kræve, at deres Børn blive opdragte paa een Maade, medens Andre vilde have det paa en anden Maade, og saaledes kommer Spørgsmaalet om Lønningen ind, ogsaa ved denne Sag, men det er ikke fra den religiøse Side, det er et aldeles verdsligt Spørgsmaal, som jeg ikke vil indlade mig paa.

Om den Udvei, man kunde tænke paa, for at faae Præstemmer, vil jeg sige, at kan man raade Bod paa Manglerne, ligeoverfor et i sig selv saa forvaltet Forhold, saa kan man gjerne gjøre det, Hovedsagen lider ikke noget derved; Den, der har at finde de Rette, vil alligevel vide at finde dem; der er der ikke nogen Fare i saa Henseende. Men jeg vil bemærke, for at gjentage Noget, som jeg dog vil prøve paa, om Folk ikke engang kunde blive opmærksomme paa, at med samme Lethed, saa man blander Sogn og Menighed sammen, uden at tænke paa, at det er vidt forskellige Ting, med samme Lethed blander man Ordet Præst og Pastor sammen. Vi Danske have faaet en saadan Dvælse i at bruge Ord i urigtig Mening, at endogsaa den ærede Ordsfører, som dog er theologisk Kandidat, ikke føler, at der i Ordet Præstemme ligger en fra den evangeliske Sandhed og det nye Testaments Udvikling meget afvigende Talebrug, idet Ordet Præst i vore Dage aldeles ikke svarer til, hvad man i tidligere Dage forstod